

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beíratásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.

Félévre 2 „

Előfizetési fölhívás

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai s vegyes tartalmu közlöny

1870. évi október-decemberi folyamára.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt o. é.

Fél „ 2 „ „ „

Negyed „ 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek akár a Wittich József című könyvkereskedésbe, akár főtanodai nyomdász Imreh Sándorhoz utasítandók.

Az előfizetés legkényelmesebben és jutányosabban postai utalvánnyal történhetik.

A „Székely Hirlap“
szerkesztősége.

Honvédségünk s őszi hadgyakorlatai.

(M) A közelebről lefolyt napok alatt rendkívül harcziás kinézése volt városunknak.

Az erdélyi honvédség egy harmada, a helybeli, kolozsvári, deési, besztercei és szász-régeni honvédszázalókból alakult dandár tartá itten őszi hadgyakorlatait Inczedy Sámuel ezredes dandárparancsnoksága alatt.

Nem vagyunk illetékesek hadászati szempontból mérlegelni a hadi gyakorlatok sikerét. Annyit azonban mondhatunk: mikép minket teljesen kielégített. Örömmel szemléltük a könnyű és biztos mozgásokat, az egész dandárt átható jó kedvet, hazafias, harcziás szellemet. Ha van valami gáncsolni való, az: a technikai osztályok hiánya. Szerettük volna: ha az utászok nem lesznek vala rögtönözve, s ha a dandárnak megfelelő tüzerlepek nem lovasok által tartott zászlócskákkal lesznek vala reprezentálva. Azonban bizunk kormányunk s vezénylő főhercegünk erélyében; e hiányon is bizonyára segítve lesz.

Mellőzve tehát a hadászati eredmények érdemleges méltatását; azon szempontokra térünk, melyek folytán kedvőn és örömmel fogunk hadfiaink köztünk mulatására emlékezni.

A ki tudja — s melyikünk ne tudná — mekkora mélység tátongett, az alkotmányos uj aera előtti időkben, katona és polgár közt: az örömmel vehette észre, hogy ez a mélység honvéd és polgár közt teljesen be van töltve, el van enyésztetve. A polgár nem tekinti ellenségének a honvédkatonát, ez utóbbi nem tartja magát valami kiváltságolt egyénnek a polgár felett, kinek szabadságában áll impertinenskedni, legfőlebb egyenruhás polgárnak tekinti magát, kinek csak kötelezettsége nagyobb, a mennyiben — ha a sors úgy hozza magával — vérét és életét kell a hazáért mérlegbe vetnie. Ezen megváltozott viszonynak tulajdonítjuk azt a csaknem példátlan jelenséget, mely szerint — daczára annak, hogy a dandár, ötezeret meghaladó létszámával, nem kis teher gyanánt nehezült a városi polgárságra — egyetlen eset sem fordult elő, mely szerint a polgár honvéd, vagy a honvéd polgár ellen panaszt emelt volna a parancsnokságnál. A polgár szívesen látott vendégeinek tekintette, a nála négy, öt, sőt több számra is beszállásolt honvédek; a honvéd érezvén, hogy ő teher gyanánt nehezül polgártársára, nem lépett követelőleg fel, a legszegényebb házaknál is megelégedett az adhatott ellátással.

De nemcsak honvéd és polgár, de honvéd és honvéd közt sem volt példa veszekedés-, verekedésre stb. A mi ismét nagyon fontos jelenség, ha megtekintjük a közvitéznek míveltségi állását, s azon körülményt, hogy a dandárban a haza minden nemzetiségei feles számmal voltak képviselve. Ezt azon befolyásnak tulajdonítjuk, melyet a honvédtisztek gyakorolnak a közhonvédekre. A katonai szigorú fegyelemnek segélyére jó itt a bizalom és becsületérzése. — A honvéd látván azt, hogy egyenruhásan is azoktól vezényeltetik, kiket megszokot polgári egyszerű öltönyében tisztelni és becsülni: hajthatóbb engedelmesebb főbbjei iránt. Nagyon szerencsés és életre való gondolatnak tartjuk kormányunk részéről: hogy a honvédtiszteket az illető vidékek ismertebb és tekintélyesebb honfiai közül nevezte ki. Nem tartanók helyes eljárásnak: ha divatba

jőne, hogy a honvédtisztek illető vidékükből másba transferáltassanak.

Kiemeljük azon előékenységet melylyel a sorkatonaság tisztjei viseltettek honvédeink iránt a hadgyakorlatok alkalmával.

Mindezeket összefoglalva, e honvédi hadgyakorlatok oly kedvező benyomást tettek városunk és vidékünk minden polgárára: mikép senki sincs közöttünk, a ki a honvédténzmény életrevalóságáról meggyőződve nem volna. Ha sikerül azt teljesen kifejtetni, ha a szabad institucziók elenyésztetik a nemzetiségek ellenségeskedéseit hazánkban: a honvédségben oly támaszt nyerünk, mely minden viharok ellen képes lesz a szeretett hazát megvédeni.

A megyei és községi rendezés sürgőssége honvédelmi s nemzetgazdasági szempontból.

IV.

Buda, sept. 15.

Elszámláltuk mult alkalommal azon föltételeket, melyekben az egyéni fejlődés tényezői megvolnának, de vajjon a társulási ösztön, mint az egyén kifejlődésének legmagasb eszköze, szabad folyamatában nincsen-e természetellenesen megakadályozva? s ha e kérdésre irányozzuk figyelmünket, ugy sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a község, e társulási ösztön nagyságú gyümölcse, a megyei kényuralom alatt nyög, alakilag megvan ugyan a szabad választás, de tartalmilag vaspálczával kormányoztatik a lefelé absolut rendszerű megye által, (s e hiány véleményem szerint tápanyja azon abnormis törekvéseknek is, melyeknél fogva némely megyéink fölfelé sem akarnak önkénykorlátot elismerni).

A szolgabírói mindenhatóság s atyáskodás megdermeszt minden községi életpezsgést, pedig az érdekeltség, e pezsgés a község természetéből kifejlő ügyek iránt, legelső előjele s föltétele volna a gazdasági kifejlés, a szellemi tökélyesbülés, szóval, a népjólét emelkedésének. A község, ha önkörében szabadon s önjogulag mozoghat, első, megbecsülhetlen kapcsot képez a nemzet s egyes honpolgár közt, az egyént ön-

körén fölüllemeli, s már a községi tag figyelmét közérdekre vonja, látköre ezáltal tágul, s kedélye képessé lesz ama nagyobb (megye), s legnagyobb (állam) közületek szeretésére s támogatására, melyek által a saját élettevékenysége s érdekeltsége által föntartott községi külvavartartás ellen biztosittatik. A községi önkormányzat ezenkívül szülő anyja, jegeczülési támfaa más gazdasági társulásoknak, az egyén csekély ereje által hatványozott vagyonszaporodás új és szebb eredmények zálogául szolgál.

Igy lesz egy politikai intézmény hatásai által egész közületek jóléte, boldogsága első okává, a megelégedettség s önértékesi bizalom előmozdítója.

Ha nemzetgazdaságunk e nélkülözhetlen eleme rendezve leendő, akkor bizalommal tekinthetünk a ma s jövőben reánk sulyosodó terhekre, mert a vagyónerő sokkal nagyobb hatványozással növekedend, mint a vállainkon nyugvó teher.

A nemzet és egyes tagjai közötti második közigazgatási kapcsolatot a törvényhatóságok képezik, melyek a községeket közösen érdeklő önjogu elintézésnek közegét képezik.

Azon nagy érdemek, melyek a törvényhatóságok által, részint a török elleni harcban, részint a német elnyelés elleni alkotmányos visszahatásban szereztettek, a nemzet kedvenczvévé tévék ez intézményt, mely a tehetségek helybeli kiművelését s alkalmazását s a legmagasb fokú országos színvonalra emelendő országos kiművelését lehetővé, s az tagadhatlan is, hogy ez intézménynek köszönhetjük legnagyobb eredeti gondolkozóinkat.

De ezen előnyei mellett hátrányokat is hordott keblében, melyek hazánk országai jellegét majdnem eltüntették.

A mohácsi gyásznapi óta ugyanis a központi hatalom súlya idegen, bécsi befolyás alá kerüléssel fenyegetve bennünket, a nemzet legéletrevalóbb ténye az volt, midőn lassan-lassan a központi hatalmat saját megyei termeibe szívárogtatá, s így a nemzet legszentebb kincse, az alkotmányos központi hatalom hű őre volt egész azon időpontig, midőn hazánk nagy férfiai ezen természetellenes helyzet megszüntethetése végett felelős nemzeti kormány mellett emelék föl hatalmas szavukat.

E küzdelem eredményteljesen végződött, a megyék a híven őrzött nemzeti letéteményt, vagyis hatalmuk azon részeit, melyek egy központi alkotmányos közeget illetnek, Buda-Pesten összpontosítva, megalkult az első felelős kormány, s hogy mit tesz az, alkotmányos korlátok közt mozgó központi hatalmat birni, annak a honvédelmi téren 1848-ki önvédelmi harcunk dicső folyama, mely bennünket egy csapársa európai tényezővé tőn, a békés

gyarapodás terén pedig jelen gyors fejlődésű állapotaink legszembeötlőbb eredményei.

A megye még egy kincset őriz, s ez jelenleg is hatalmában van: értem a községi autonómiát, — s ha a nemzetgyűlés közbenjárásával e gyöngyöt is eredeti foglalatába helyezni, akkor lesz csak a megye természetének megfelelő önjogu közigazgatási testületté, minden őt nem illető idegen elemektől ment alkotmányos közege.

Az öszhangzó működést hazánk közigazgatásába csak e fejlődés-föltételek mellett lehet elérni, de másrészt közigazgatási virágzás is csak ennek főnálltával gondolható, mert a közigazgatási önállóság eszközésére keletkezett társulás, a gazdasági társulásnak, tömörülésnek mintegy támpontjául, törzséül szolgál.

Az alkotmányos hatalom s kormányzás munkájának ily megosztása által közeledünk csak társadalmi életünk rendezésében a naprendszer bámulatos öszhangjához, melyet előképül Carey Henrik, a szelleműs amerikai nemzetgazda állított föl; csak úgy lehetséges a szabad társulás eredményezte egyéni kifejlődés, általános országos népjólét; a vidéki központok csak ily hatáskör mellett birandnak azon gazdasági ellenállási erővel, mely megakadályozza a főváros jóléte s terjedelmének az ország rovására való emelkedését, mint ez ridegen központosított államokban történik.

Adja Isten, hogy mi is minél előbb magunkról is mondassuk azt, hogy: „nálunk a központosítás korlátolt, s a társulás szabad levén, az egyéniség oly tökélyre vergődött, mint másutt sehol; mert annak érzete, hogy mindenki fölemelkedhetik, ha akar, a legerősebb indok arra, hogy az emberi ismeretek után törekedjék.“ (Carey.)

Saary Ferencz.

Dürczkölő.

Régen — ha jól emlékezünk — a „Hon“ volt az a szálloda, a melybe Tisza Kálmán politika és államgazdasági magas eszméivel beszélt. Honnan van az: hogy most az „Ellenőrbe“ szokott behajtani? Erre nézve két versiót hallottunk. Egyik ez: miért szállana máséba, a mikor sajátjába szállhat! Az a szálloda igen sokjába áll Tisza Kálmának. A másik versio ez: Tisza Kálmán azért került a „Hon“ mert e szálloda hegedűse és szerencsétlen flótásainak fals muzsikálása egészen fölsértették füllobhártyáját. Hogy melyik igaz a két versióból, nem tudjuk.

* * *

Azt az „Ellenőr“ című nagy szállodát, a mióta Csernátorny Amicus barátjával ama híres levelezést váltotta, így lehetne németül elkeresztelni: „Hotel zum preussischen König.“

* * *

A közelebbi „Magyar Polgár“-ban képzeljük, mint eltalálta Jonás a K. Papp Miklós gusz-

tusát! Olyan „Morisson pilulákat“ küldött neki, melyekben nem chinin, morphin stb. hanem Lászlófi van bele göngyölgetve, a melyeket maga a szerkesztő nyeldest el. Lászlófi most már kétszeresen van a — begyében.

* * *

Lászlófi makacs üdözésében K. Papp Miklós által akkor látnánk valami nagy hazafiságot és következetességet, ha hasonló megtámadásban részesítette volna mindazokat, kik Lászlófival egy hajóban eveznek. De mi tudnánk felmutatni olyan Bach-huszárt és Schmerling-bakát, a ki ellen, midőn honatyává választott, egyetlen szavaskája sem volt K. Papp Miklósnak, csak azért mert ez a baloldalon foglalt helyet. Ugyan hol itt a consequentia?

* * *

Teins ur. Tud-e valamit a physikából Mihály gazda?

Mihály gazda. Tudom igen is téns uer; tudok például aztat: hogy meleg kiterjeszti, hideg összehúzza testeket.

T. u. Ugy hát meg tudja magyarázni M. g. hogy miért kissebbedtek úgy meg a kiflik.

M. g. Én ezt így magyarázok téns uer: azok fufángos pékek, mostani fadrágaságban, kitalálták hideggel sütni meleg helyett. Hiszen tetszik tudni physikából: hogy nagy hideg is perzsel. Fogják magokat pékek s nagy meleg helyett, csinálják nagy hideget sütőkemencében, a mi oztán physikai törvénye szerint, összezsugorítja kifliket. Ez a dolog másképen nem lehet téns uer.

— Egy adat a francia hadvezénylethez. A „Times“ egy francia tiszt levelét teszi közzé, mely számos más levéllel együtt, az aug. 27—28-án Mac Mahon hadtestétől elvett zsákmány közt találtatott. A levél egy Semuy nevű francia tiszttől származott, s bár már csaknem egy hónapja iratott, de azért érdekes adatokat tartalmaz a francia hadvezényletre vonatkozólag. A többi közt következők fordulnak elő a levélben:

„Tarthatná-e valaki lehetségesnek, hogy most, midőn a Poroszországba való betörésről már többé 14 nap óta szó sem lehet, tehát a csatatér mindvégig Franciaország lesz, a hadügyminiszter Franciaországnak még csak egyetlen térképét sem osztotta ki a hadsereg tisztjei között? Utiböröndömnek felét Poroszország kitűnő térképei töltik meg, s Franciaországról egyetlen térképem sincs, kivéve azon képet, melyet „csatatér“ név alatt árulnak. Tábornokomnak saját országunkról egyetlen térképe sincs (!) sem jó, sem rossz. Ducrot tábornoknak, ki fölöttünk, Mac Mahon tábornagy helyett parancsnokosodik, van ugyan néhány térképe, de még tábornoki tisztjei sem rendelkeznek egyetlen térképpel sem (!) Midőn nyugalmasan állomásoztunk Strassburgnál, s haditerveket készítettünk, Lebrette-Villois tábornok azon német várak terveit kérte, melyek ostromlására hivatva lehetünk volna. Azt felelték neki, hogy kellő időben és helyre után fogják küldeni e térképeket. Midőn nemsokára az általános visszavonulás alkalmával Luneville és Bayon közt vonultunk, egy drága csomagot adtak kezembe: Rastadt, Gernsheim és Landau térképeit tartalmazta. Nevetni kellene fölőtte, ha nem volna oly szomorú.“

R ó m a.

Mikor Páris a tudományok, és művészetek temploma van ostromzár alatt, kissé koczkatott vállalat Rómára fordítani a figyelmet, mely már csak sirboltja azoknak. Kinek jut eszébe, a sárgultan hulló falevél sorsán törődni, midőn a büszke cser hatalmas dereka ropogva török ketté a vihar dühe alatt. Mindazonáltal újságírói kötelességünk lévén följegyezni a történeteket, közöljük az örök — helyesebben örög — város ostromaltatását. A nagyszerű események háttérébe neveléséges alakokat állítani, nem csak Hogarthnak, de néha a sorsnak is kedve telik.

A tüzelés 20-án reggel 5 óra tájban megkezdte, az ostromlók néhány gránátot bocsátottak mindjárt kezdetben a városba, melyek több embert megöltek vagy megsebesítettek. Erre az idegen hatalmak követői s számosan a római nemesség közül a vatikánba hajtottak, hogy a pápát a város átadására bírják.

E közben a pápaiak a Pius kapunál csaknem végleg felhagytak a tüzeléssel, míg az olasz csapatok erős ágyúzás közt minden ponton sebesen közeledtek a falakhoz, melyek alatt rohamoszlopokba kezdének sorakozni. Nyolcz órakor a Pius kaputól jobbra mintegy száz lépésnyire rést kezdenek lőni az olasz ágyúk a korhadt téglafalakba, melyek Bonaparte villájának kertjét körítik. Az első és nyolczadik üteg egész közel vett állást a falak előtt s egy lövést sem hibázva, látott a megkezdett rés tágitásához.

Kilencz órakor egy olasz hadosztály megszállotta a Patrizzi és Patrina villákat, melyeknek elseje közvetlenül a Pius kapu előtt fekszik. Mazé de la Roche tábornok két gyalog ezreddel s egy ágyúüteggel a Tartonia kéjlakot tartotta megszállva. Nemsokára a Porta Pia és st. Giovanni lángokba borult Bonaparte bibornok villájával együtt.

A Porta Piára s a résre irányzott tüzelés perczről perczre élénkebb; a Bonaparte villa falainak nagy része összeomlott. A rés készen állott s az ostrom-csapatok munkára készültek. A Porta Pia torlaszain élénk tüzelés nyílik a zuavok fegyvereiből. Pagliani ezredes, Valenzani hadnagy s egy római, ki 20 évi száműzetés után most tette először lábát szülővárosa földjére, halva rognak össze, míg a légénységből 13 résztint elesik, résztint megsebesül. A csapat azonban feltartozhatatlanul előre nyomul, s a Porta Pia torlaszain csak hamar az olasz tricolor leng.

Az olaszok előtt 10 óra 30 perczkor nyitva állott az ut Rómába. S midőn az olasz ezredek a résen s a kaputorlaszokon a városba hatoltak, az utcán már roppant örömtelt néptömeg hullámzott feléjük, középtők egy csapat pápai dragonyossal, kiknek parancsnoka Rivalta fehér zászlót tartott kezében.

A nép leirhatlan lelkesedéssel lépésről lépésre kísérte a városban az olasz katonaságot, melyre azonban a pápai katonaság itt-ott még ekkor is tüzelt. — Az ablakok ellenben villámgyorsasággal háromszínű lobogókkal ékítették s a nép a városban előtalált pápai katonákat körülfogva lefegyverezte s a középületek udvaraiba zárta. A politikai foglyok szabadon bocsáttattak. A városnak Tiber balpartján fekvő részét az olaszok megszállották, s míg itt határtalan lelkesültség uralgott, a tulsó parton, az u. n. Leonina városrészben, hol a Vatikán, az Angyalvár és sz. Péter temploma fekszik, komor maradt minden. Az örömnapot diadalmenetek, az olasz sereg bevonulása s általános kivilágítás fejezte be.

Victor Emanuel, mint hirlik, e hó 18-án tartja ünnepélyes bevonulását Rómába, s számára királyi lakul a Quirinal rendeltik be. A kormány s a parlament egyidejűleg fog az új fővárosba áttétetni. Beszélük, miszerint a bibornokok senatorokká neveztetnének ki.

Az olasz kormány azon végleges megállapodásra jutott, hogy a pápa Leonina városrészt souverain joggal továbbra is megtartja, külföldi követeket tarthat udvarában, és saját képviselőkkel bírhat a külhatalmaknál. A pápai adósságot civilistát s a bibornokok ellátását a kormány garantiroza.

Lajtántuli dolgok.

A birod. tanács 29-ki ülésében Rechbauer indokolja az elnapolási indítványt; az alkotmány-párttól visszaútásítja a felelősséget a további következményekért, ha az a birod. tanácsban való működését, Rechbauer formaszerinti indítványa folytán felfüggeszteni kénytelenitnének. Azon indítvány, hogy az ő indítványa egy 9 tagból álló bizottsághoz utasítsassék előleges tárgyalás végett, 68 szavazattal 64 ellenében elfogadtatott. A Rechbauer-féle indítványt tárgyaló bizottsághoz megválasztottak: Rechbauer, Grocholski, Kuenburg, Bresel, Ziblikievitz, Mende, Eichhoff Sturm, és Hidulich. A legközelebbi ülés napja írásban

fog tudtul adatni. Giovanelli azon indítványa, hogy az összes birodalmi tanácsi tagok jelen lehessenek a bizottmány ülésben, névszerint szavazásnál 68 szavazattal 66 ellen elvettetett.

A cseh tartománygyűlés, — mely nyakas magatartásával a legtöbb bajt okozza a bécsi reihsratnak — e hó 29-diki ülésében olvastatott föl a királyi leirat, mely ugyan elég békülékeny hangon van tartva; a cseh koronával ígéri a király megkoronáztatását és a „hű cseh nemzet minden jogos kívánatai“ beteljesítését helyezi kilátásba, azonban ismételve a birodalmi gyűlési tagok megválasztására útásítja a cseheket. A leirat egy 15-ös bizottsághoz útásított, úgy hallszik azonban, hogy a bizottság ismételt feliratot indítványoz a gyűlésnek és a követek megválasztásának megtagadását. — Ugy látszik a Potocki miniszterium sem soká kerüli már ki előideinek sorsát.

KÜLFÖLD.

Tehát Strassburg vára is föladta magát, 17000-nyi őrségével és töméntelen hadszer készletével. Azok kik szépíteni akarják Urich e nem igen vitéz tettét: azt mondják, hogy a vár élelmi készletei már csak 4 napig tartottak volna, míg más tudósítások szerint még hónapokig elég lett volna az élelem. Akár hogy is: még a legvérmesebb francia barátok sem soká lehetnek egy oly nép mellett, melynek tábornokai dözsölés közben hagyják magukat az ellenség által meglepetni, — mely 80,000-ivel adja meg magát, mely oly erősséget sem bír — a legfennhéjázóbb nyilatkozatok után is — az utolsó csepp vérig megvédelmezni, mint Strassburg; melynek mozgó nemzetőrei százanként szöknek haza a seregből; melynek ezredeit, gyáva maguktartásáért, meg kell tizedeltetni; melynek városai (Lyon) polgárháborút kezdenek a végpusztulás napjaiban s melynek fiai az eddig történtek után sem tudtak még 40 millió népből bár egy milliónyi halálra kész sereget kiállítani!

Most már az eddig Strassburg ostromával elfoglalt ostrom-szerek Páris alá vándorolnak, az ostromsereg dél-Franciaországra tör, hogy meggátolja a hadszervezkedést, — ha ugyan foly ott valamiféle szervezkedés. — s bizony: a háboru napjai aligha meg nincsenek számlálva.

Metzcel, illetőleg Bazainenel sem igen tudhatni: hányadán állunk? Mondják, hogy ő nem ismeri el a köztársaságot s a porosz félhivatalos lapok czélozgatásai szerint Bazainenek volna szánva a szégyenletes szerep, hogy az ex-császárt, serge élén a császári trónra visszavezesse! E föltevést látszik megerősíteni az is, hogy Napoleon, állítólag kiáltványt bocsát ki, melyben a francia népek ismét port hint szemébe s a trón ismét elfoglalását nyilvánítja ki, „árulással“ vándolván azon „töredéket“, mely a kormányt most „magához ragadta.“ Szegény francia nemzet! Te koresultál-e végkép el, vagy a végzet ez iszonyu vérkeresztelője van hivatva, hogy újjátrementsen?!

A porosz seregek pedig nyomról nyomra haladnak; a párisi és szorványos metzi kitérések el-elejtének közülök néhány ezeret, — de „mi az a tanger sima arczához képest?!“

VEGYES.

* Király ő fensége nevenapja alkalmából, tegnap ünnepélyes istenitisztelet tartatott a piaczí nagy templomban. Az ünnepély fényét a hivatalos testületek részvéte emelte.

* Országgyűlésünk f. hó 22-ikére összehivatott.

* A kolosmonostori magyar kir. gazd. tanintézetben a beiratás, a külnövendékeket illetőleg okt. 20-án veszi kezdetét s tart okt. hó 31-ig. Fölvételi feltételek: legalább 17 év, 6 gymnasium vagy 4 reál-iskolai osztálynak jó sikerrel való bevégezése, munkaraképes, egészséges testalkat s jó erkölcsi magaviselet. Tandij: félévenként 10 fr. o. é. Az előadások november 3-án kezdődnek. Bővebb értesítéssel szolgál az igazgatóság.

— A helyi kereskedelmi iskola mind két osztályában az ez évi nyilvános vizsgálat f. hó 9-én vasárnap a következő rendben tartatnak meg: délelőtt 10—11-ig németnyelv I. osztály, 11—12-ig németnyelv II. osztálynak, délután számtan, írásbeli gyakorlatok átnézete 2—3-ig I. osztály, 3—4-ig II. osztálynak, melyekre megjelenni az érdeklettek egész tisztelettel meghívtnak. — Holczer Gyula, kereskedelmi tanár.

* Hivatalos jelentések szerint az idén a juhok közt a himlőkör több törvényhatóság területén merült fel, s terjedése leginkább a kiűtött nyavalya eltitkolásának, ily nyájából származó juhok eladásának s általában az e tekintetben fennálló állattrendőri szabályok mellőzésének tulajdonítható. E visszaélések megszüntetésére s az igen ragadós és pusztító, a közgazdaságot a legnagyobb mérvben sulytó nyavalya terjedésének meggátolására a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter szükségesnek látja felhívni a törvényhatóságok közönségét, miszerint a juhtenyésztőket oda utasítsák, hogy e nyavalya kiűtésekor a fennálló állattjárvány szabályrendeletek 56—58 §§-aiban foglalt, e betegségre vonatkozó rendőri intézkedéseket felelősség terhe alatt a legpontosabban foganatosítsák. Együttal megjegyeztetik, hogy a pusztító rosz ellen leg-hathatósab óvszer a juhoknak kora beoltása; s igen óhajtható, hogy az oltás minden juhászatanban gyakorlatba vétessék.

* Alsó-Elszász azon vidékein, hol augusztus hó elején folytak a csaták, a vetlővegek következtében nagy károkat szenvedtek. Így Wörth, 12,000 lakosával, melynek két harmada protestans és egy harmada róm. katolikus, megközelítő számítás szerint következő veszteségeket szenvedett:

Vetések és gyümölcsösök által	200,000 frank
Épületek megrongálása által	100,000 „
Szarvasmarhában és lovakban	70,000 „
Gabonában, szénában, borban stb.	80,000 „
Beszállásolás szállítás stb. által	80,000 „
	520,000 frank.

Froschweiler és Elsaszhäusen még ennél is több veszteséget szenvedtek: e két hely 620 lakójával összesen 400,000 franknyi kárt vallott.

* A Páris közvetlen közelében levő falvak mind el vannak hagyatva a lakóktól és a csapatoknak üres helyeket hagytak hátra, minden butor és készlet el van szállítva. Az utmutatók nem rontattak el, hanem megvannak fordítva, hogy tévutra vezessék a poroszokat. — A helységek kimeneténél a táblákat, melyekre a helység neve és kerülete volt felírva elvitték; úgy hogy a tájékozásra csak a térkép és mérő eszközök maradtak fenn. Minden összehordott gabonát felfuajtottak, hogy mindenfelé pernyefüst van. Még a káposzta és a burgonyaföldek is fel vannak dülva, általában minden rendszabály oly szomorú pontossággal van végrehajtva, hogy valóban határozott védelemre vannak elkészülve.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi kir. urbéri törvényszéknél f. 1870. évi october 1-én, nyilvános ülésben előadott ügydaraboknak.

Ülnök Wlád Miklós által.

Bárdosi Jánosnak Kovrig George a Niculi e. u. p. Kozma Györgynek Daniel Gábor e. p. Horváth Gábornak Kerekes István és társai e. u. p. Ugyannak Dragus Zsigmond e. u. p. Somogyi Istvánnak Kozma Péter e. u. p. Özv. Daczó Gergelynek széplaki tagosítás i. ü. Talán Györgynek Daniel Gábor e. u. p. Somogyi Istvánnak Bölcs-házi András e. u. p.

Pótülnök Gyárfás József által.
Varga Jánosnak Filep Sándor e. u. p. V. Filep Józsefnének Jáni Jacob e. u. p. B. Kemény Györgynek a palotai erdő elkülönítés i. p. Ugyanannak Bretan Mihailla e. u. p.

Szerkesztői üzenet.

Kis Magyar. Cs.-Szép viz. „Néhány sorát” csak azon esetben közölhetjük, ha nevét, legalább előtünk fölfedezi.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. october 3.)

5% metalliques	56.—
5% nemzeti kölcsön	65.90
860 államkölcsön	90.60
Bankrészvény	707.—
Hitelrészvény	253.50
London	124.75
Ezüst	122.50

Arany	5.95
20 frankos	9.97
Földt. ment. kötvény erd.	75.—
„ „ „ magyarh.	77.—
„ „ „ horvát-slavon	79.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

HIRDETMÉNYEK.

(83)

3—3

A görgény-szt-imrei uradalomban együtt vagy részletekben ekövetkezendő sertések u. m.

12 nagy kan, 94 nagy kocza, 160 egy és fél éves herélt, 600 idei malacz eladó.

Az egész összeget megvevőnek átadatik illő árban az ezen uradalomban levő maktermés is, mely a fenn irtt sertések kihizlalására elégséges leend.

Értekezni lehet irántok az uradalom igazgatójával.

(81)

3—3

Két jó fajta fejős bivalyeladó; értekezhetni

Jenei Károlynál.

(78)

2—4

M.-Vásárhelytt kapható Fogarasi J.D. kereskedésében A valódi,

orsz. szab. legujabban ő Felsége által

kiváltsággal kitüntetett, az orvosi-kartól megvizsgált, sikeresnek talált, s ezerféleképpen kipróbált titkos-szer: a patkányok, házi-s mezei-egerek, vakondok, és svábok teljes kiirtására (melyet sokfelé megpróbáltak hamisan utánozni s árulni) hamisítatlan minőségben Debreczenben egyedül Csanak József; Pesten: Sneider J. lipót-utczai kereskedésében kapható. Egy nagy bádóg 1 frt; kis bádóg 80 kr.

Egyes bádógmegrendelések is utánvétel mellett gyorsan teljesítenek. Ugyanott kapható; **czitrom-kenőcs**, egyedüli szer a fagyhólyagok és tyukszem ellen, egy tégli: 50 kr.

(53)

6—48

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által roszt órákat ajánlanak a t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. E kereskedők sem órák, sem — mint állítják — óragyárosok, ennél fogva az órák belső szerkezetéről legkevesebb értelmük sincs. Eladnak például avult lógóyművet pakfongállványban mint új szabatos műszerű órákat, valamint másféle legközönségesebb órákat avult angol órákul stb. Azért óvakodjon mindenki ilyféle haszontalan órák vevésétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni forduljon a jóhírnevű **Óráshoz**

Herz M.

Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.),

ki általában csak is az óragyártással foglalkozik.

HERZ M.

polg. órás Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6., Aussenseite des Zwettelhofes) számos évek óta jó hírnévben részesülő legdusabb tartalmu

Óra-raktára

ajánlja mindennemű jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzés szerint.

A cs. k. jelző hivatal által jelölt **kitünő minőségű genfi zsebórák.**

Minden rendezett órához egy jótállási jegy adatik; rendezetlen órák 2 frttal olcsóbbak.

Uri órák.

	frt.
Ezüst hengeróra 4 rubin	10—12
„ „ aranyker. rugóval	13—14
„ „ kettős fedéllel	15—17
„ „ jegeczüveggel	14—17
„ horgonyóra 15 rubinnal	16—19
„ „ finomabb, ezüst köpeny.	20—23
„ „ „ kettős fed.	18—23
„ „ „ finomabb	24—28
„ „ „ angol, jegeczüveg.	18—25
„ horgony tábori óra, kettős fed.	24—26
„ „ remont valódi a kengyel-nél felhuzandó	25—30
„ remont, kettős fedéllel	35—40
„ „ jegeczüveggel	30—36
„ tábori horgony remont	38—45
Arany hengeróra 8 rubin	30—36
„ horgonyóra 15 „	35—44
„ „ finom arany köpennyel	45—60
„ „ kettős fedéllel	55—65
„ „ arany köpennyel	65,
„ „ „ 70, 80, 90, 100—120	
„ „ jegeczüveggel	42—60

	frt
Arany horgonyóra aranyköpennyel	50—75
„ remontoir	80, 90—100
„ „ kettős fedéllel 100, 110, 120—150	
„ vadász- és munkás remontoir	
„ pakfong- vagy talmi-arany tok.	13—17

Női órák.

Ezüst hengeróra 4 és 8 rubin	13—18
Arany „	25—30
„ „ zománczozva	30—36
„ női óra aranyköpennyel	35—40
„ „ zománczozva, gyémánt-tal kirakva	38—48
„ „ jegeczüveggel	36—45
„ „ kettős fedéllel	40—48
„ „ zománczozva, gyémánt-tal kirakva	50—65
„ „ horgonyóra	40—48
„ „ jegeczüveggel	45—60
„ „ kettős fedéllel	50—56
„ „ remont	60, 70, 80, 90—100
„ „ „ kettős fedéllel 90, 100—110	

Ezen kívül még minden más kívánható nemű óra is kapható.

Ezüst órák 1—1 frt 50 krért megaranyoztatnak.

Ezüst óralánczok 2 frt 50 kr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10—12 frt.

Arany óralánczok 18, 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 frt.

Keltő órával 7 frt. — Keltő órával, mely a keltésnél gyertyát gyújt 9 frt — Biztosító keltő, riasztó tűzzel, mely egyszersmind gyertyát gyújt 14 frt. — Párisi keltő óra diszes bronztokban 12, 13—14 frt.

Hordozható őrségi ellenőrző órák. — Horgonyféle, rubinnal, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari ór részére, színházakban, gyárakban stb. Ezen óráknak mindegyike úgy van szervezve, hogy hat különféle helyen ellenőrző 40—48 frt. — Nem hordozható, állomásra való 28 frt.

Legnagyobb választék a legdiszesebb **párisi bronz órákban**, 18, 20, 22, 25—30 frtjával; — ugyanazon ütőművel 28, 30, 35, 40, 45, 50, 60—100 frttal.

Legnagyobb raktár ingaórákban, tulajdon gyártmány, két évi jótállással: Naponta felhuzandó 10, 11, 12 frt. — Minden 8-nap felhuzandó 16, 17, 18, 19, 20, 22 frt. — Ugyanaz óra- és félóraütéssel 30, 33, 35 frt. — Ugyanaz óra- és negyedóraütéssel 48, 50, 55 frt. Hónapos regulateur 28, 30, 32 frt. Csomagolás ingaóráknál 1 frt 50 kr.

Minden javítások lehető legjobban végeztenek. Vidéki megrendelések az összegnek készen beküldése vagy postáni utánvét mellett legpontosabban teljesítenek. Meg nem felelő órák kicseréltenek.

Órák cserébe is elfogadtatnak. Külön kívánatra küldők bejött összegekért aránylag órákat és lánczokat választásra, és a meg nem tartott árúért járandó összeget visszaküldöm.

Kérem figyelembe venni.

Minden áron a legjobbszerűek, és kereskedők vagy nem órák által ajánlottakkal össze nem vegyitendők.